№ 226 ოქტომბერი 25, ხუთშაბათი 1890 ოქტომბერი 25, ხუთშაბათი № 226

ფასი							

ინსპექტორმა ბ-ნმა ზაკადსკიმ და ტფილისის საერო სკოლების დირექტორმა ბ-ნმა დარსკიმ. აქედან ისინი გაემგზავრნენ ყვარელისაკენ.

*** **საბაბაშო:** ზოგიერთს საბაბაშოო სოფელში ზშირად იკის უმინდობის გამო მცირე და მეტად ნაკლები მოსავალი. ფონა, წიფა, ნებოძირი, გოლათუბანი ზშირად ეარდება ამ მიზეზით დიდს გასაჭირში. სასოფლო ბელღები არა აქვთ და ხალხი ამისთანა წელიწადს დიდს ეალსა და ეახჩში ეარდება. კარგი იქნებოდა, რომ ზემოხსენებულის სოფლების გლეხები წაჰბაძავდნენ ზემოჭალელებსა, ტეზრელებსა და ისინიც იმთასაეით სასოფლო ბელღებს გაჰმართავდნენ, რომ ისეე თავადვე გაიმართავდნენ ხოლმე ხელს გაჭირვებაში და ასცდებოდნენ დიდის სარგებლით ეალის აღებას.

*** **სიანგიდო:** სთველი უკეე გავათავეთ, ღვინო ბლომად მოგვეიღია. ხოლო სამწუხაროა ეს არის, რომ არამც თუ კელაეინდელ წლების ოდენი ღვინის ეაჭარი, არამედ ღვინის მყიდველის ჭაჭანებაც ჯერ არ არის აქეთკენ. შარშან ღვინო ძლიერ ძვირად იყიდებოდა: თაღარი—12—13 ვედრა 20—30 მან., წლეულს-კი ჯერ ღვინის საბაზრო მაზანდაც არ გადაკეთილა. ხოლო ხორბალი და ბრინჯი კელაეინდელს წლებთან შედარებით უფრო ძვირად იყიდება: ფუთი ხორბალი 1 მან. და ამაზედ მეტადაც, ბრინჯი 1 მან. და 50 კაპ.

*** ამ თვის 23, დილის 11 საათზე, ტფილისის მცხოვრებელმა თედო ფოცხვერაშვილმა გამოაცხადა; რომ ჩემი პატარა ორის წლის ქალი ეთამაშებოდა თავის სამის წლის უფროსს დას, შემდეგ საბაზრეულოში შევიდნენ, ქალს სპიჩკა ითხოვნეს და უმცროსმა უფროს დას ტანზე წუოდა სპიჩკა და კაბა და შერანგი დაეწვა. უმაწვილის ყვირილზე დედა მიეშველა, ცეცხლი მალე გაუშრა, მაგრამ ემაწვილი მაინც ორს დღეს შემდეგ გარდაიცვალა.

*** ამავ დღესვე, გათენებისას, პოლიციის

მაგრამ... დღეს მაგაზედ რად ლაპარაკობ?

— იმიტომ, ჩემო სიცოცხლეე, რომ ჩვენს ბედნიერებას ბოლო უნდა მოეღოს. დღეს მაქსიმე ჩემთან იყო, ფული მთხოვა და მითხრა, მეტი მოთმინება აღარ შემიძლიან, ამ თვის ნახეეარში ჯაბარი უნდა დაეიწეროო.

— მერე შენ რა უპასუხე? გულის კანკალით მიუგე და ხელი ხელზედ მოუჭირე. ამ კითხვაში იყო მთელი ჩემი სიცოცხლე, მთელი ჩემი მომავალი.

— ფული მიეე... სხვა რაღა უნდა მეთქეა...რა მჭონდა სათქმელი, ამოოხერით სთქეა ჯიბომ.

სწრაფად ფეხზედ ფეშოვდექ და შინისაკენ წამოვედი.

ჯიბო პატარა ხანს გარინდებული იჯდა, მერე უცებ წამოსტა, ეიფხეიეთ მწედა და თაფის მძლავრს მკერდზედ მიმიკუსლიტა: ბაბო, ბაბო, მშეიდობით, მშეიდობით ჩემო ძვირფასო, ჩემო მშეენიერო, ჩემო სიცოცხლის სინათლეე, და ტუნი ტუჩზედ მამაწება; მე გულს შემომეკარა და გონებაზედ მხოლოდ მაშინ მოეელ, როდესაც შემოდგომის დილის რთეელმა დამაწყებინა ცახცახი.

—

სწორედ მესამე დღე იყო მას აქეთ, როდესაც თქვენ ჩამოხეედით ჩემთან, გახსოვთ, დერეფანში გოგოები წინ-

---

დაბის ქსოვას რომ მშეელოდნენ? ის სამი დღე საშინელი დრო იყო ჩემის ცხოვრებისა; იმ სამს დღეში პირველად დაეუფიქრდი ჩემს აწმყოსა და კინღამ ჭკუაზედ არ შეეცდი: ჩემმა მდგომარეობამ შემაძრწუნა, მიეხედი, რომ ეს მდგომარეობა საზიზღარი იყო, მაგრამ როგორ უნდა შემეცალა, ეს-კი არ ეიცოდი. უსწავლელს, გამოუცდელს თეარამეტის წლის გლეხის გოგოს რა ძალა მჭონდა ამ საშინელს მდგომარეობასთან საბრძოლველად? ერთად-ერთი ჩემი სასოება იყავით შენ და ჯიბო და თქვენ თითქმა განგებ ყური მოიყრუეთ და ჩემს დაღუპვის სეირს უყურებდით, მაგრამ არა, შენ ტყეულად გამტყუენდ, მაპატიე, მაკრინეჯან! შენთვის რომ მომემართნა, შენთვინ რომ შემომეჩიელა ჩემი გულის პასუხი, ჩემი გრძნობის ძალა და ჯიბოსთან კავშირი, დარწმუნებული ეარ, მიშველიდი რასმე, თუმცა შენც ძლიერ ყმაწვილი იყავ მაშინ და გამოუცდელი, მაგრამ ჩემმა ბედმა აქაც მიღალატა და შენ უცებ ქალაქში წასელა მოგიხდა. ჯიბო-კი არსადა სჩანდა იმ უბედურს საღამოს შემდეგ, როდესაც ისე უეცრად დაბრმავებული თვალები ამეხილა. დრო-კი მიდიოდა და მიდიოდა: საკორწილო მზადება ჩვენსაც და ოსიაანთსაც გათავებული იყო. ჩემი მზითეი შეკრული და დალაგებული

ზედ ამ შაგმა ქვამ. შაე ქვას მოჰყვა: ა) მიწის მუშაობის შედგომა, ბ) მამულების გაპარტახება და გ) ზნეობით ხალხის დაცემა.

ჩვენს გლეხს წინად სულ მიწაში ჰქონდა თავი გარგული: მეგრელეიეთ კი ცხენ—იარაღზედ არ მიუეიდოდა სული და არც გურულეეთ ბლინკებზედ სიარული უყვარდა. ადგილის სიეიწროის გამო ჩვენი გლეხკაცი ციცაბო კლდეებზედაც-კი ყანებს გასაჭიმავდა; უსიერს, დაბეებით საეს, მთებში მშვენიერს ადგილებს იღებდა, ერთის თვის განმავლობაში სამჯერ, ხან ოთხჯერაც, გათოხნიდა სიმინდებსა და ისე ხომ ერთს მარცეალსაც არ გადაადგებდა მიწაზედ, სანამ ერთხელ მინც არ დახნავდა დათესეამდის. ეენახის ძირში ხომ სულ მუდამ ტრიალებდა: პატიკს აყრიდა, ჰსხლავდა, ჰსარავდა მოკონდა, სამჯერ მინც გათოხნიდა. ბალახს ხელით აშორავდა, მტეევნს გახდურებულს ჩხირებზედ მზეს გამოუფიტხებდა, ჭოკებიდ და სულ „შენიეირიმეს“ ეძახდა. ეხლა ამბებს სრულიად ეეღარ დაინახავთ ჩვენში. შაგმა ქვამ ისე მოსწეეტა ჩვენი კაცი მიწას, როგორც საწუწკარმა ბოეში დიდის ძოძეს. ხალხი ეხლა მიწის მუშაობას სრულიად თავს ანებებს; ადგილებს აღარ ჰთეესეს, მხოლოდ მარტო ქარაფშუტა შაე ქვაში მიუფის სული და გული. ხალხი ისე გაწუწკა, რომ დიდიდგან პატარამდინ, ქალი და კაცი შაეის კენკეების მიწაში ჩიჩქნის მეტს აღარას ფიქრობენ; ბოეეენ, როგორც ჩიტი საკენკარს, ერთს ადგილას ახუტულაეებენ და მერმე ცხენებით ანუ ზურგით შაე ქეის საწყობის ანუ ჭატრონებთან მიაქეთ და ჰყიდიან.

მამულები ხომ სრულიად აგეიოხრა ამ თითონ გასაოხრებელმა შაგმა ქვამ. როგორც ზემოდაც ესთქეით, ძალიერ ბეერი უცნაო ხალხი არის ეხლა ჩვენში შემოსული, რომელიც დღე და ღამე მუშაობს. ზოგი ქვას იღებს მდგომე-მაღაროებიდგან, ზოგი საკენს აწყობს და ზოგს კლდეებიდგან ეაკე ადგილამდის ამოაქეს, საიდგანაც მერე ზესტაფონში ანუ გომში მიაქეს. გზები ისე გაიჭიდეს ხოლმე ურმებით, ფურგუნებით, ჩალანდრებით, რომ მათი გვერდის აელა ყოველდ შეუძლებელია და თუ კიდე ფურგუნების ქარაეანი ერთმანერთს წინ შეეფეთა, მაშინ ხომ ცემა-ტყეპას სამზღვარი არა აქეს. ამოდენა უზარმაზარი ხალხი სულ ჩვენს მამულებს სთელავს და გაიქეს ფეზით კიაკიათ. ფეზით ჩვენმა გათელამ კიდე თქვენი ქირი წაიღოს, რომ ხელით და სხეაფრიეაც არ ეს ზუხდებოდეთ. აღარ შეგერჩა, ბატონო, ტყეები, ღობეები, ხილეულობა, აღარც სიმინდი და აღარც ენახები. ჯერ სიცხეებით გახურებული კაცი და მერმე კიდე შიმშილით დაქანცული სრულიად აღარაფერს დაეძებს და აღარც ეისიმე ერიდება. ისე თამამად გადადიან ხაესე ყანებში და გადმოაქეთ ცხენებისათვის ნამუშეარი, ეენახებიდგან მწიფე ყურძენი, რომ ხახეზე ფერიცარ შეეშლებათ. სადაც უნდა გაიაროთ, უთუოდ ჭნახავთ აგერ ჩრგვლებში ჩაყრილს თითო გოდრობით მწიფე ყურძენს, აგერ აჩეხილსა და ცხენებისაგან გაოხრებულს სიმინდს, აგერ ღამე ხაესე ყანებს საქონლით მოკალოეებულს. ჯერ ისეც ჩვენგან მოძულებულს ჩვენ მამულებს აი ამისთანა ბედი ეწია ეხლა და რა გასაკვირალი უნდა იყოს ეისთვისმე, რომ ჩვენში უწინდელებრ აღარც ღვინო და აღარც ნამუშეარი აღარ მოდიოდეს?

ზნეობითაც მეტად დასცა ხალხი შაგმა ქვამ. სიცრუე, უპირულობა, ქურდობა, შური, მტერობა, ხანჯლის და რეეოლვერის ტრიალი, ლოთობა და გარყვნილობა საქებრად მიაჩნოთ. უწინდელი პატიოსნება და პირიანობა სამუდამოდ გაჭქრა. ეხლა ისე გაფუქდა ხალხი ხასიათით, რომ პირობის გატეხა გრიშად აღარ მიაჩნოთ. ტყეულს ისე იტყეეს ეხლა ჩვენი კაცი, რომ მის სახეზედ წითელს საღებასაც, სიცრუის აშკარა ნიშნს, ვერ შენიშნავთ.

ნებოდა. ქორწილი ხელაა გაქეთ, მგონია.

— არა, შეილო, ოთხშაბათისთვის ეაპირებთ,—ალერსით მიუგო დედა-ჩემმა და ცოტა არ იყოს ხარბის ადამიანის სიხარულით გადახედა გატეხილს ხურჯინს.

ოთხშაბათს საღამოს ჩვენი დარბაზი ხალხით აიესო, ჩემი ტოლი გოგოები შურით ათეალიერებდნენ ჯიბოს მოტანილს საჩუქრებსა და შემომნატრიდნენ ამ ბედს ილბალს. მე ენა ჩამიეარდა, მთლად გაექეაედი და, თითქო არ იყოს, გონებაც დაეკარგე. როგორ მოჰრთეს, როგორ დაშსეეს საპატარძლო ტახტზედ, როგორ შეიკრიბა მტერი და მოყვარე, მე ისისი აღარა გამიგია-რა; მე მხოლოდ გონს მაშინ მოეელ, როდესაც ზურნის ხმა შემომესმა და კოჭინთა და ზრიამულით გოგო-ბიჭებმა შემოგეკიელეს: „მეფე მოდის, მეფე მოდისო“, მაშინ მთლად კანკალმა ამიტანა, თვები მაღლა წამოეიღა და ხელფეზი მომაკედ-ეეიეთ დამეტეინა. სახლში შემოეიდა მაქსიმე მორთული, მხიარული, ბედნიერი და იმის დანახვა მეზიეთ თავეზედ დამეცა და გული წამეიდა.

ერთს საათს შემდეგ მე და მაქსიმე ურემში ჩაგესხეს და წმინდა გიორგის ეკკლესიაში ჯვარის დასაწერად წაგეიყვანეს.

სხეა რაღა გითხრა, ჩემო მაკრინე,

ბეერ ქურდობისა რცხეენიათ ეხლა ჩვენში. ერთი მეპატრონე მეორეს ჰპარავს შაე ქვას; მუშები კიდე ერთმანერთს—სხვის დგრეიტებულ ქვის ხორაზედ ილებენ ჩუმად და თავისას აურიან, რომ ჩქარა შეაეკონ საქონდ. მეურმეები და ჩალანდრები ერთს კამპანიასთან ქირით გატანებულს ქვას მეორე კამპანიასთან უზიდენ და ისე ჰყიდიან, თითქო იმათი საკუთარი ქვაო. შური და მტერობაც ძლიერ გაეარეულა შაგმა ქვამ. რასაკვირველია, რომ ეაჭრობაში ერთი აიწეეს, მეორე დაეცემა. შაე ქვის საქმეც ასე გახლეათ. ერთი მოიგებს, მეორე წაადგება. წამგებს მომკებლისა ეხარბება, ეხლებს აკრაჭუნეებს, სცდილობს რამე უხიმანოს და როგორმე უკან დაეყენოს.

ამოდენა ხალხს, რაც ეხლა ჩვენში არის, რასაკვირველია, საჭ�-სსმელიც ბეერი დასჭირდება. ამისათვის სოფლებში ათ-ათი, ზოგან კიდეე მეტი, სამიკიტნოები გაიმართა, სადაც ხალხი ყოველ დღე ზას და ლოთობას ეწეეეა. ჩვენმა ზემოურმა ტეტიკებმა სამიკიტნოებში პურის-ეამა არ იკოდნენ დღემდის. ზახადეიით სძულდათ იქ ზესელა. თუ ქეიფობა როდისმე მოუწდებოდა, შინაც კარგად მოილხენდა თავის ცოლ-შეილში. ეხლა-კი, რაც სამიკიტნოები დაიმართა, და სხეა-და-სხეა ზზრის ხალხმა მათში ლოთობა დაიწყო, ჩვენმა ტეტიკებმაც იმათ წაჰბაძეს; წინად ხაძრახისი საქმე ეხლა საქებრად გადაექცათ; ოჯახში ერთს ჩაფს სალხინოდ დასალეე ღვინოს, სამიკიტნოში ერთს ბოთლს არჩეენ ხოლმე. ადგილ-მამულს, ცოლსა და შეილებს თავს ანებებენ, სამიკიტნოებში გარბიან, სადაც შაე-ქვაში აღებული ორიოდე კაპეიკი, თავ-გაწყვილნი და გულ-გადეღილნი, სულ არიანალოს გაიძახიან.

აღარც გარყვნილობას აქეს საზღვარი—ჩვენი აქამდის სასიქადულო, ჩვენი თვალის ჩინი სოფლური სიპატიოსნე და უმანკოება შეეინებული გაგვიხდა დღეს და ქალაქურ გარყვნილებად შეგვეცალა. ქალებს სამ-

---

შენც თითონ წარმოიიდგენ ჩემს მდგომარეობას. მე მკლავდა მომეტებულად ის, რომ ჯიბო იმ ღამიდგან, როდესაც სიჩუქრები მომიტანა, უგზო-უკვლოდ დაიკარგა. იმისი ეეღარც აეი შეეტყეეთ და ვეღარც კარგი. მე ყოველი ჩემი მწუხარება გულში ჩაეიმარხე და დაეემორჩილე ჩემს ბედის წერას, მხოლოდ ერთში ყოველად ულონო ეიყეე დამემორჩილებინა ჩემი თავი: ვერ შეეიძლეთ მაქსიმესთვის ალერსი დამეწყო და იმის მზრეალე სიყვარულზედ პასუხი გამეცა; მე როგორც უსულო გვამი, ისე ეიყეე იმის ხელში და ეს გარემობა იმას აშფოთებდა, აღელვებდა, თითქმის ცოფიანობამდე მიჰყავდა. როგორც მოგეხსენება, ისედაც საშინელი ხასიათი ჰქონდა და ახლა ხომ სულ გადარეული, დღე და ღამ სულ ღრინაედა და მზად იყო, კბილით გაეეგლიჯე. დედაც თითქო მიუხედა შეილს უბედურების მიზეზსა და საშინელად გადამეკიდა. ერთი საათი, ერთი წამი აღარ იყო ჩემთვის მოსაეენება, ეიწოდი საშინელს ცეცხლში, ეიყეე საეეედურსა და ლანძღეა გინებაში. ჩემი სიჩუმე, პასუხის მიუგებლობა უფრო აეფთრებდა დედასაცა და შეილსაც და ღღითი დღე ჩემი მდგომარეობა წარმოუდგენელი შეიქმნა. ასე გაეიდა ექვსი თვე. გაეხდი, გაეყეითლდი, მოძრაობა შემეკრა: მოცლი დღეები კერასთან ეიჯექ თავ-ჩაღუ-

შეიდე და მაშვენებელი მათი მორცხობა დაეკარგა: უწინდებურად მორიდება აღარა აქვთ. ფეხ-უმარილის ცხებასა და წარბების გამოქესერას უმატებენ, იქნება უფრო თავი მოვაწონოთ კაცებსაო.

შაეის ქვის მწარმოებელთ ცხორება მეტად მოუსვენარი, მეტად ნერვების მომშლელი და გულის-ხეთქისა აქვთ „ჩიტი ბღღენად არ ღირდა, უკან დევნა მეტი იყოო“. აი სწორეთ ასე გახლაეთ ამ შაეის ქვის აღებ-მიმცემლების საქმეც. მეფაზულეს, რომელსაც შეუქლია ერთი საქენი ქვა ხუთ თუმან ნახეერად, შეიძლება ექესადაც და ძლიერ იშეიათად შეიდად გაყიდოს, თითონვე უჯდება ეს ქვა ამ ფასად; ხარჯი და შრომა სულ მიისეეა. შაეი ქვის მზიდველები კიდეკუფრო საბრალოები არიან; თავის თავის, ცხენებისა და ხარების ხარჯზედაც კიდეც ვერ გამოდიან. სამის ცხენის პატრონს ოც-და-ორი კოდი სიმინდი დაეხარჯება ცხენისათვის ერთის თვეის განმამეალობაშიკ; ამ ერთს თვეეს დიდი-დიდი ხუთჯერ თუ მოიელის ერთი და იგივე ცხენი ზესტაფონს; თითო ცხენსაც რომ ათ-ათი ფუთი ჩაუდოთ და ფუთზედ ოც-ოც და ორი კაპეიკიც ქირა ეიანგარიშოთ, მაინც კიდე ვერ გაუსტურებს აღებული ქირა ამ ერთის თვეეში შეპმული სიმინდის ფასს. გაცდენა და ხარჯი ვიღას უანგარიშოს?! ერთის სიტყვით სულ ამ შაეს ქვას უნდებიან და ხარჯის ფასსაც ვერ იღებენ. ეგალეხი ისაა, რომ რაკი შაეის ქვის ღიღ-მიცემობა დაიწყეს და მიწის მუშობას თავი მიანებეს, ყველაფერი საყიდელი შეიქნა. ძალიან იშეიათად იქნება, რომ ეისმეს თავეი მამულში მოსული ჰურ-ღვინო ზამთრამდის მიჰყეს. ზამთრიდგან მოკიდებული ვიდრე შემოდგომამდის ყველას საყიდლად გვიდგანა: ჰური, ღვინო, საპამანდი და, ასე გასინჯეთ, შეშაც, რომელიც საუკუნოდ გაგეთხრდა შაეის ქვის მუშაობითა და ამითომ შაე-ქვაში აღებული ფული, ბევრიც რომ იყოს მაინც აღარა ჩნდებაო.

ასეთია ჯერ ხევნი ყოფა და ენახოთ შემდეგში რა იქნება.

ა. ჩ—ძე

ᲬᲐᲠᲘᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

მე შეკვერეკე ჩემ ამხანაგ და საცნობ სედოსანთა შორის 5 მან. და 30 კაპ. წინამძღვარანთა კარის დაზარლებულის სამეურნეო სკოლის სასარგებლოდ და გაგზავნით ამასთანავე დანიშნულებისამებრ გარდასცემად. აი სია ამითიც, ვინც რა შემოსწირა ამ კეთილის საქმისათვის: მ. ჩ—შეიდი 1 მან. 70 კ., ივანე ღოდაძე—1 მან. ასტოს ბერეეოლი 1 მან., ალექსი ხაკინსკი 20 კ., ნიკო მამრდაშვილი 50 კაპ., ბესარიონ ბეგენაკა 50 კაპ, გიორგი ფოცხერია 20 კაპ., ეკრმან ღვიძეკაზე 20 კაპ. სულ 5 მან. 30 კაპ. 30 კაპ. ფოსტის სარეკლ მოუნდა.

მიხეილ ჩოდრიშვილი

ბათუმი, ღვინობისთვის 21.

ᲜᲐᲠᲒᲕᲔᲒᲘ

(ეურნალ-გაზეთებიდან)

გაზ. „Тиф. Лист“-ში დაბეჭდილია საეურადღებო წერილი ა. ე.—ისა მოსკოვის ადმოსავლეთის ენების ლაზარევის ინსტიტუტის შესახებ ამ ინსტიტუტს არსებობი დგან 75 წელი შეუსრულდა გუშინ, 24 ოქტომბერს. ამ ინსტიტუტს დიდი სამსახური მიუძღვის განათლების საქმეში, ცნობილია არა მარტო რუსეთში, არამედ ოსმალეთსა, სპარსეთსა და ინდოეთშიც-კი და ამიტომ საინტერესოდ მიგვაჩნია, ზოგიერთი ადგილი ამოვწეროთ ამ წერილიდგან. ვინ დაარსა ეს ინსტიტუტი? ინსტიტუტი დაარსეს ლაზარევებმა, რომელთა

გვარი მოსახსენებელ ქნდ. ეეფოფში (ამ ქალაქის ნაგრეკეეში ეჩდა სადგურ ეეფოფის ახლოს, მდ. არეზთან). ეს გვარეეფობა ჩაჭიანსმა 1605 წ. გადასახლეს ქალაქ ისპაჰანს, მხოლოდ ერთი წარმომადგენელი-კი ლაზარე თავისის ოჯახითა და ქონებითა ერთად გადასახლდა რუსეთს, მოსკოვში დაბინავდა და აქ სასბრეშუმო და სამანუფაქტურო ფაბრიკა დაარსა. მთავრობის წინაშე სამსახურისათვის ლაზარეს, რომელსაც გვარადაც ლაზარეკობა ეწოდა ამ სახელის გამო, ეკატერინე მე II-მ 1776 წ. მეკადრა აზნაურობა უბოძა.

ამ ლაზარევის შვილებმა და შვილიშვილებმა პეტერბურგში ორი სომხის ეკეკლესია ააგეს და ამას გარდა ერთ მილიონამდე ფული შესწირეს მოსკოვში სომეხთა სასწავლებლის ასაგებად.

პირველად ლაზარეკის ინსტიტუტს აზრად ისა ჰქონდა, რომ სასწავლი ასადგასდანი მოეშზდანინ საკეკლესიო, სასწალმეთო და საზოგადოებრივის ასპარეზზედ სამოეკეწოდ. სასწავლებელში სწავლის უფლება ეეკლასს ჰქონოდთ, ეროვნებისა და სარწმუნოების განურჩეველად. დამაარსებლის სურვილით, ინსტიტუტი განსაკუთხებით ამას უნდა სცდილიეო, რომ სომეხთა გაჩერებას დასდებოდ წამლად, განეწერთა განათლებული შეეგდებინა, სამსედრო და სამოქალაქო წოდების მოსილნი და განათლებულნი ეჯერები და მრეკეველნი. რაკი ასეთი რთული და ძნელად შესასრულებელი საკანი ჰქონდა აზრად სასწავლებელს, ეეკეს ქალეანის სომხებმა დიდი ეურადღება მიიქციეს და ინსტიტუტი მეორე ხანს შემდეგ ერთიან გაიკეთ სომეხთა ემაწვილეთაო, რომელნიც ინდოეთიდგან, სპარსეთისა, ოსმალეთისა და სხვა ადგილებიდგან ეოკენ მოსულნი.

1837 და 1848 წწ. ამ სასწავლებლის საქმე უკეთ წავიდა და ინსტიტუტს უმადლესეს სასწავლებლად წოდების ნება მიეცა მხოლოდ იმ მიზეზით, რომ სასწავლებელს პროგრამა მეტად დიდი ჭქონდა. ამ პროგრამის წარმომსადგენად საკმარისია ვსთქვათ, რომ

ინსტიტუტში შვიდის მაგიერ მხოლოდ ხუთი კეკასი იყო და ამ ხუთს კეკასში სხვა-და-სხვა ერისა და სარწმუნოების ემაწვილებს, რომელთა შორის ბეერი ეეკეუნელიც ერია, ერთის მხრით უნდა კეკართ გიმნაზიის კურსი და მეორეც უნდა კარგად შეესწავლათ: რუსული, ფრანკული, ლათინური, არაბული, სპარსული ოსმალური და კეკასიეთ-კი, ამას გარდა, ადგილობრივი ენებიც; ქართული, სომხური და თათრული. ამასთანავე დიდის პროგრამით ასწავლიდნენ სპბუნეის-მეტეეეულს საკენსს, ქიმიასა და სხვ. ეოკეულ დღე ათ-ათი საათი იყო სოდმე სწავლა. ამ პროგრამაკ საგანგებო პროგრამას ენა აღუდგა საერო განათლების მინისტრი გრ. ს. ა. ეკაროეი. ამან მოითხოვა, რომ ინსტიტუტის პროგრამა შეემოკლებინათ გიმნაზიის პროგრამასავით და ამ სასწავლებლის საკნად ან ის კეკასათ, რომ თარჯიმნები და მოსკოველნი მოეშზდებინთ კეკასაში სასწავლებლიანი სამსახურებისათვისა და ან ის, რომ უმაწყლები მოეშზდებინთ უმაღლესს სასწავლებლებში შესასწავლად.

ამის წყალობით პროგრამა ინსტიტუტისა სრულიად შეიცვალა და ბოლოს, 1872 წელს, ლაზარევის ადმოსავლეთ ენების ინსტიტუტში დაარსდა 7 გიმნაზიური კლასი და 3 ც სპეციალური. სპეციალურს კლასებში ემაწვილების მისაღებად ომითანავე წესი და რიგი იქმნა შემოდებული, როგორც უნივერსიტეტებშია.

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘ

უეწინდეს სინოდს ამას წინად სკა ჰქონია იმის შესახებ, რომ რუსეთის ყველა განაპირა ქეყნებში დაარსდეს უმაღლესი საბეერები ხალხის სწავლა-განათლების განსაგებად და თეალ-ყურის საღეენებლად. ამ საგნის პროექტის შემუშაეებას უკვე შეუდგენენ. საბეერის წევრად იქმნებიან როგორც სამღვდელოენი, აგრეთვე ერის კაენიც. თავი და თავი საგანი, რომელსაც უნდა მიაქციონ ყურადღება და რომელზედაც უნდა იზრუნონ საბეერებმა, სამრეველო სკოლებში სწაელის წარმოება და იმისი დახმარებაა.

— საბელმწიფო საბეერ ამ მოკლე ხანში განიხილაეს იმის პროექტი, რომ სამხრეთ რუსეთის სამთო ნაწილის გამგეობა დაარსდეს ეკატერინოსლაეში.

— რუსეთის სატეხნიკო საზოგადოებამ გადასწყეტა, დააარსოს სამი სპეციალური სასწაელებელი ერთი ელექტრონის სასწაელებლად, მეორე ქიმიისა და მესამე საფოტოგრაფიო ხელობისა, ამ სასწაელებლების გახსნა იმაზედაა დამოკიდებული, რომ რაიმე ყარო აღმოაჩინონ იმათ შესანახავად. იშოენის თუ არა საჭირო ფულს, სატეხნიკო საზოგადოება მაშინეე გახსნის ზემოხსენებულს სასწაელებლებს.

— პეტერბურგის მხატეართა საურთიერთო დახმარებისთვის დაარსებულმა საზოგადოებამ უკანასკნელს თავის სხდომაზე გადასწყიტა, მომაეალის თვეის დამლეეს გამართოს გამოდენა თავის წეერების ხელოენურ ნაწარმოებთა. ამ საგნისთვის 100 თუმანი გადასდო და კომისიაც ამოარჩია, რომელიც ეხლაეე უნდა შეუდგეს გაფენის სამზადისს.

— ყველა ცხენის რკინის-გზის გამგეობას დიდი ხარჯი მოსდის ზედამხედველებზე, რომელნიც მხოლოდ კონდუქტორების მოქმედებას თეალ-ყურს ადეენენენ და ნებას არ აძლეენენ, ახალის ბილეთების მაგიერ ძველი ნახმარი ბილეთები მიჰყიდონ ხოლმე მოგზაურებსა და ფული-კი თითონ ჩაიდონ ჯიბეში. ეხლა პეტერბურგის ცხენის რკინის-გზათა გამგეობამ ერთი ეკნპის-მიერ ახლად მოგონილი მანქანა შეიძინა, რომელიც ზედამხედველების მაგიერობასა სწეეს. მანიკეტს დაჰყურებდა, რომლითაც თავის ძმას თავი გაუხეიქა. მე გარედ გამოვარდი ინ უგზო-უკელოდ ტყესაკენ დაეეშეი; მეორე დღეს მგზაურებს უგონოდ ეეპოვნეთ გზის პირად და დედასთან მიეეტანეთ.

ექვსი კეირა ეებრძოდი სიკედილს და მერე გაბოგბრუნდი. რასთვის? დალოცა, ღმერთო, შენი სამართალი! რად მინდოდა მერცხეენილი სიცოცხლე, ლუკმა-ლუკმად ქცეული გული, გამოშტერეული გონება?

პირველი სიტყვები, რომელიც გამობრუნებას შემდეგ გაეიგონე, დედი ჩემის საშინელი საყეედური იყო: ძლიეს შემირიგდა სოფელი, ძლიეს გაეხდი ღირსი მეზობლის კერის ნახეისა და შენ, უბედურო, ხელ – მეორედ კარი გამომიხურე? დაამტკიცე, რომ შენ დედის კეალზედ წახეელ და იმის წარსული გააახლე? წყეული იყოს შენი დაბადების ღღე, შენი ბედის ეარსკელავი!

ისიც მალე შეეიტყე, რომ მაქსიმე დიდს ტანჯეას შემდეგ გარდაცვალილიყო, ჯიბო ციმბირს გაეგზაეეთ, ორი შეილის დამკარგავი თინა ტკეუზედ შემცდარიყო.

რაღა პირით გამოეესულიყავ სოფლად, როგორ-ღა უნდა შემეხედნა პირზედ ადამიანებისათვის. ერთის საღამოზედ ჩუმად, ფეხშიშველი გამოხლიდგან და რკინის-გზის სადგურისკენ გაეწიე, მოვედი თუ არა, ის ის იყო, მატარებელიც გაჩერდა; საათ მიდიოდა, სად წაეიდოდი მე თითონაც არ ეიცოდი; ეიღაც მადლიანს მგზაურს ბილეთი ეყიდეინე და ჩავჯექ ეაგონში.

მცხეთითამ ჩემ გვერდით ორი მოლოშანი დაჯდა. მე შეეუწყეეტლივ ცრემლი მდიოდა, სისუსტისაგან თავბრუ მესმოდა, საშინელი გულის ფრიალი სულს მიგუბებდა; ისინი გაოცებით მიცქეროდნენ და შემდეგ გულმხურვალეიდ გამომკითხეს ჩემი ვინაობა, ჩემი სიმწარის მიზეზი. მე უთხარ, რომ უბედური და დიდად ცოდეილი ეარ მეთქი. იმათ შემიბრალეს, შემიფიცეს, მიმიკედლეს ამ წინად ალაგს, მასწაელეს ლოკეცა, სინანული, გულის სიწრფელე, მოთმინება და ნუგეში მაპოეწინეს ამ სოფლად მომავალის ცხოვრებისთვის.

ამ დროს სეეტიცხოველის ზარის ხმა გაიმმა. ბაბო შეკრთა, ცისკრის დარეკა დამსწრესო და სანქაროდ გაბრუნდა მონასტრის სამრეკლოსკენ. ერთს წამს შემდეგ ღილის მოკრიალებულს ჰაერში გაიმმა ნელი წკრიალი მონასტრის პატარა ზარისა და გააღეიძა მთლად მიძინებული არე მარე.

გ. გაბაშვილი

ნული და ქმარ-დედამთილის რისხეა შეუწყეეტლივ თავზე მადგა.

გაზაფხულის ერთს საღამოს, როდესაც ჩემი დედამთილი და ქმარი ბეერს შფოთვას შემდეგ დაცხრნენ და აქეთ-იქით კუნტულში წამოწეენენ, კარი გაეღო და შემოეიდა ჯიბო. მე საშინლად შეეკეიელე და კისერზედ მოეეხეე. იმან სიბნელეში ვერ გაარჩია, თუ სახლში სხეაც იყო ვინმე, თუ თავი ვერ შეიმგრა, არ ეიცი, ეს-კი კარგად ეიგრძენ, რომ ძველებურად, გულის კანკალით მაგრა მიმიკრა მკერდზედ და თავისი მშვენიერი შაეი თვალები სანთელივით ჩამანათა დიდისხნის დაბნელებულს გუნებაში და იკიდგან გამოიწეია საშინელი, გულის გამგმირი მდულარება.

მაქსიმე და დედა გაშტერებული იდგნენ ჩვენს ახლოს. ჯიბომ ნელა-ნელა ხელები ძირს დაუშეა და სცდილობდა ჩემს დაშეიდებას: „სუ, ქალო, სუ, რას სტირი? ეინც გაიგოს, ნებს რას იტყეის?“

არც დედასა და არც შეილს ერთს წამსაც არ წარმოუდგენიათ, თუ ჩემი მისალმება ჯიბოსთან ცეცხლით აღგზნებული გრძნობა იყო; იმათ ჩემი ტირილი მხოლოდ ჩეეულად ჩასთვალეს და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ, თავს იმართლებდნენ ჯიბოსთან; მეანძღეიდნენ, აგინებდნენ ჩემს შვილს, რომელმაც ასეთ მკონრად, ასეთ უსაქმურად და მუნჯ, უგრძნობელ პირუტყვად ამზარდა.

ამ დღიდგან ჯიბო ჩეენთან დასახლდა, მუშობას ხელი მიჰყო. მე და იმის ერთმანეეთობა წმინდა და რძალ-მაზლური იყო. გარეგნობით და ნამდეილადაკი ჩემს ჩეეულებრივ ცეცხლს კიდეე უფრო აღგზნებული ალი მიემატა. როგორც მოგეხსენება ვლეს-კაცის ოჯახი, სუყეელანი ერთს დარბაზში ეიწეკეთ და შეგიძლიანთ წარმოიდგინოთ ჩემი და ჯიბოს მდგომარეობა; ბეერჯელ მზად ეიყავ ქმრის ლოგინიდგან წამოვარდნილიყავ და თოკში თავი გამეყო. სასოწარკეეთილებამ მთლად დამიმორჩილა, ჩემის ცბილით ხორცს ეიგლეეჯდი, მზად ეიყავ, წყალს მივეცემოდი, გავარდნილიყავ შარად და ამ წეასა და დაგვას-კი აეცლომოდი.

ჯიბოს რა მოსდიოდა, არ ეიცი! მე და ის ხმას არც-კი ეეცემდით ერთმანეთს; ეს-კი ნათლად სჩანდა, რომ კაცი მთლად გამოიცვალა, შუდამ დაღერემილი დადიოდა, გაავდა, ყოეეული სიტყვა, ყოეელი მოძრაობა დედისა და ძმისა ლოფებს ჰგვრიდა და მაინც-კი არაფად მიდიოდა.

მაიხის გასულს ისე დასუსტდა ის ბრგე, წამოსადეგი კაცი, რომ ფეხზედ ვეღარ იდგა, ლოგინდგ ჩავარდა. ერთს საღამოს იმის ლოგინს წინ ეჯექ და ბუზებს უგერეგდი, ჩემი დედმთილი კარებში იჯდა და რაღასაც ბუზღუნებდა. უცებ მაქსიმე შემოეიდა; ის ძალზე შეზარხოშებული იყო და პირდაპირ ჩემსკენ წამოეიდა, მოეურჯნდა, უსირცხეილოდ ძმასთან და დედასთან ხეეენა-კოცნა და ალერსი დამიწყო. მე შეეკრთი, სისხლი თავში ამეკარდა, კედელს გაეეკარ ტ, რაც ძალი და ღონე მქონდა, ესკდილობდი, თავიდგან მომეშორებინა. ის ჩემ ფარეზედ უფრო გაოცდა და ალერსის მაგიერად თავ-პირში მუშტით ცემა დამიწყო; ცხეირიდგან, ტუჩებიდგან სისხლი წამსქდა, მაგრამ მე კიდეე ებრძოდი და ახლო არ ეიკარებდი. „როგორ?“ ფიქოდა ის ცოფიანს მგელსავით, შენ ჩემ ალერს არ კადრულობ, დედაშენეითი თავადებსა ხარ დაჩეეული! მოიცა მე შენ მოგარჯულებ, შენ სისხლს დაეღეე, შე ძალის ნაშობო, და, რაც ძალა და ღონე ჰქონდა, მომიქნია, დამცა ძირსა ორთავე მუხლები გულზედ დამაბჯინა და ყელში წამიჭირა; ამ დროს საშინელის ძლიერებით რაღაც დეეშეა მაქსიმეს თავზედ და ერთს წამს შემდეგ თითქმის უსულოდ გადაგორდა ჩემს გვამიდგან. მე ფეხზედ წამოვიტი და ხაზარელი სურათი დავინახე: მაქსიმე თვალებ დახუჭული, ორად თავგადახეთქილი საშინლად გნინავდა, მის გვერდით იდგა ჯიბო, მკედარს დამსგავსებული ფერითა და გიჟეეთ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ქანა ძაფის კოჭას მინაგვარია, ზედ გასაყიდი ბილეთებია დახვეული და იმ გვარად არის მოწყობილი, რომ ბილეთის მოხვევის დროს მანქანა წკრიალს დაიწყებს ხოლმე. ამ გვარად მგზავრს აღვილად შეუძლიან შეიტყოს, ახალს ბილეთს ძალევს კონდუქტორი, თუ ძველს ნახმარს.

— „Сар. Вѣд.“-ში ერთი ახირებული სასტატისტიკო ცნობაა დაბეჭდილი იმის შესახებ თუ რა მდგომარეობაშია ქალაქი სარატოვი სასანიტარო მხრივ. სარატოვიო, ამბობს ერთი მოანგარიშე, წელიწადში 120 ათას თუნგზე მომეტებულს კაცის განაჯალს უწმინდურებას სვამს საქალაქო წყლის არხში ჩანადენსო.

უცხოეთი

ბერმანია. აი რა სიტყვა უთხრა იმპერატორმა ვილჰელმმა ფელდ-მარშალ მოლტკეს, როცა მის დაბადების დღის გამო ფელდ-მარშალის კვერთხი უბოძა საჩუქრად.

ჩემო სასურველო ფელდ-მარშალო!

მოვედი დღეს შენთან უაღგუსტოესის ხელმწიფეებითა და ჩემის ჯარის სარდლებითურთ, რათა მოგიძღვნათ ჩვენი უგულითადესი სალამი და მოგილოცოთ დღე თქვენის დაბადებისა. დღეევნელს დღეს უკუ-ეიხედვით, რათა თვალი გადავაელოთ წარსულს ჩვენს ცხოვრებასა და დავინახოთ, რა გაგვეკეთებია. ამიტომ ეს დღე არის უფრო დღე მადლობის გადახდისა. უპირველესად ყოველისა, მადლობას გიძღვნით იმათის სახელით, ვინც თქვენთან ერთად იღვწოდა და ომობდა. ის ორიეენი, რომელნიც დღეს საუკუნოდ განისვენებენ, მუდამ თავის ერთგულ და მოსიყვარულე ყმად გსახავდნენ. გმადლობთ ყველაფრისთვის, რაც-კი რამ გაგიკეთებიათ ჩემის სახელისათვის და რაც-კი რამ გიღაწყნიათ ჩვენის სამშობლოს განსადიდებლად. მოგიძღვნით სალამს არა მარტო როგორც პრუსიის სარდალს, რომელმაც მოუხეეკა ჩვენს მხედრობას სახელი უძლეველობისა, არამედ როგორც ერთ-ერთს დამფუძნებელსა და შემოქმედს ჩვენის გერმანიის იმპერიისას. თქვენ ჰხედავთ თქვენს წინაშე გერმანიის ყველა უაღგუსტოეს ხელმწიფეებსა და სხვათა შორის მის უმაღლესობას მეფეს საქსონიისასაც, რომელიც იყო ერთგული მეგობარი პაპის ჩემისა. მან ისურვა, რომ პირად თვითონ მოელოცა თქვენთვის ეს დღე. აქ ყოველიეე გვაგონებს იმ დროს, როცა ბედმა არგუნა ამ მეფეს თქვენთან ერთად ეომნა გერმანიის დიდებისათვის.

განსვენებულმა პაპა ჩემმა უკვე გიბოძათ ყოველიეე ჯილდო და ჩემ წილად აღარა დარჩა-რა, რომ იმის ბოძებით კიდეე უფრო აგამაღლოთ. ამიტომ გთხოვთ, მიიღოთ ის ერთად ერთი სარქანარი, რომელიც შემძლიან გიბოძოთ ამ ჩემს ახალ-ეაზღობაში.

ხელმწიფეს ნება აქვს თავის სასახლეში იქონიოს დროშანი, რომლის წინაშეც სდგეს ფიცს მისი ჯარი და მხედრობა, რომელიც ფრიალებს ამ ჯარის წინაშე ომის დროს, და რომელიც განხორციელებაა მისის სახელისა და მამაცობისა. დღეს თქვენ გითმობთ ამ ჩემს უმაღლეს ღირსებასა და გთხოვთ მისცეთ ბინა იმ დროშებს ჩემის გვარდიისას, რომელთაც ისე ხშირად უფრიალნიათ თქვენის მხედართ-მთავრობით ცხარესა და შეუპოვარს ომებში. მაგ დროშების ტყეასსაგან დაგლეჯილ კალთებსა და ლენტებშია ის დიდებული მოთხრობა დიდებულის ამბებისა, რომლის უფროსი შემოქმედიც თქვენ იყავეთ, ხოლო კერძოდ ჩემდა სახსოვრად გთხოვთ მიიღოთ ეს ნიშანი თქვენის ღირსებისა. გქონდეთ დღეევნელის დღის მოგონების ნიშნად. ნამდვილი კეერთხი ფელდ-მარშლისა, თქვენ მიერ დამსახურებული ომის ცეცხლში ყოფნითა, თქვენ უკეე გიპყრიათ ხელში. ეს კეერთხი-კი მისის გარეგანის მორთულობისი მხოლოდ სიმბოლოა, სამაგიეროა ყოველ იმ პატიეისცემისა და მადლობისა, რომელიც მე პირად მინდოდა თქვეთეის გამომეცხადებინა. ბატონებო, გთხოვთ ყველახ, ჩემთან ერთად ხმა ჰყოთ: უფალმა ღმერთმა აკურთხოს, დაიცვას და დაიფაროს მოუცველი ჩვენი ფელდ-მარშალი მრავალ-ჟამიერ საკეთილოდ ჩვენის მხედრობისა და სამშობლოსი! გრძნობა ჩვენის მადლობისა ისეთეის რომ ფელდ-მარშალი თავის დიდებითურთ გამარტოებული არ დარჩა, არამედ მრავალი მოამზადა მხედრობის საწინამძღოროდ, მოამზადა ისე, რომ მათის მეოხებით დიდება და ძლევა-მოსილობა სამარადისოდ მისი იქნება, ეს გრძნობა მადლობისა ყველამ ერთად გამოეცხადა ამ ღაღადისით: „ურა! მის მაღალ-ღირებულებას ფელდ-მარშალს გრაფს მოლტკეს!“

დეპეშა

24 ოქტომბერი

პეტერბურგი. გუშინ მემკვიდრე ცესარევიჩი ეანის გზით გაემგზავრა ტრაკესტისკენ, საცა მის უმაღლესობის ელის ესკადრა აღმოსავლეთ ქვეყნებში მოგზაურობისათვის. ცესარევიჩს ახლავს: მისის უდიდებულესობის ამალის ბანერდმაიორი ბარაათინსკი. შტაბ-როტმისტრი კოზუ�o და კოდეკოვი და პორუჩიკი ობოლენსკი. მათ უდიდებულესობათ გაეცილეს ცესარევიჩი სიეერსკამდე.

სახელმწიფო საბჭოში მაღე შეუდგენიან განხილვას ბრალდებულის თურქესტანში რუსეთის მკვიდრთა დასახლების შესახებ.

ეარშავა. დღეს ოდესის სასამართლოში დაიწყეს განხილვა სკუბლინსკის საქმისა. სკუბლინსკის ბრალდებას დასდებენ ბეთუთა ემანციპაციისა, რომელთაც აღასწრდელად ეეკანდა.

ლიუმსმემაურები ჭერეგი ნასაუსი ტეორეთელობის რეკენტობას და ხუთშაბათს ფიცს დასდებს.

პეტერბურგის ბირჟა, 22 ოქტომ.

	ბოლოდროინდელი	ბოლოდროინდელი	ბოლოდროინდელი
	ფან.	ფ.	ფან.	ფ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო .	—	„	—	„	6	63
ტამბოვის კუპონები .	—	„	—	„	132	
მანეთიანი ვერცხლის ფული.	—	„	1	10	—	
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი	220½		—	„	—	„
—მეორისა	211¾		—	„	—	„
—მესამისა	—	„	—	„	210½	
გრანვენობის ფურცელნი ტ ილსიის ბანკისა .	—	„	—	„	—	„
ქუთაისის ბანკისა . .	—	„	—	„	—	„
ტფილისის საურთიერთო ნდობის საზოგადოებისა. . . .	—	„	—	„	—	„

ВПЕРВЫЕ ПРЕДСТАВЛЕНО ВЪ ПАРИЖѢ ВЪ 1889 ГОДУ

Huste-Nicht

ПАТЕНТОВАННОЕ ПРЕДОХРАНИТЕЛЬНОЕ СРЕДСТВО

„ნუ ახლოვდები“

ოთელ-ბალბანიანი ბალიშ ემსტრაკტი და კამფეტები

ლ. ბ. პიტ'ფის და ამხ.

ბრესლავლში.

ქიმიურის ანალიზით და სმკურნალო გამოკვლევით დამტკიცებულია, რომ ეოველს შემთხვევაში ამ წამალში პრეეელი არ არის არც ერთი მავნებელი ნივთიერება აკაციის ფან-მრავლობისთვის, და კიდეც მიტომ მისი რეცეპტი შემოტანა და გასყიდვა ნება დართულია.

ფასი: ბოლი ჭილის 1 მან. 25 კაპ. და 2 მ. 40 კაპ. კანფეტები 30 და 50 კაპ.

გაგზავნა და შეწვევა ცალეე უნდა იანგარიშებოდეს.

უმთავრესი საწყობი რუსეთისათვის არის

ვ. აფანასიევ

ს.-პეტერბურგი, კოლოკოლნის ქუჩაზედ, 18/19.

ისყიდების რუსეთის ეველა აფთიაქსა და საავეთიაქო მაღაზიაში.

(16—1)

ეს ვასყიდება დაბეჭდილია ძველსავე ნომერში 191 ფ.-ში.

ВПРОДАЖѢ ПОЛУЧЕНЫ ВСѢ ПРЕМІИ ОТЪ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

ВЪ ЗАУСПІЕ

ВЪ ЗАУСПІЕ

ტფილისის გამოფენა

ЗАВОДЪ МАСЛЯНЫХЪ КРАСОКЪ

А. А. ТУТАЕВА

Принимаются постройки, ремонты и окраски домовъ, крышъ, фасадовъ, мостовъ, тумбъ и будокъ на шоссейныхъ дорогахъ. Имѣются въ продажѣ всевозможныя лито-типографическія, масляныя и сухія краски, кисти, масла и проч. по фабричнымъ цѣнамъ. Ручается за добросовѣстное исполненіе работъ и доброкачественность матеріаловъ.

Адресъ: Кузнецкая ул., ниже солдатскаго базара.

ვეიდი ყოველნაირს ლიტო-ტიპოგრაფიის და ზეთით გალესილს და მშრალს ტრასკებს, ზეთს, კისტებს და სხ. ეიღებ სახლების აშენებას, შეკეთებას (Ремонтъ) და შეღებვას ხრეშ დაყრილ გზებზე ხიდებისას, ბუდეკებისას და ბოძებისას. შემძლიან გაეგზავნო ტრასკები ყველგან, მოთხოვნილებისამებრ. ქარხანა მაქვს იარმუკაზე, საეკლესიო დუქნებში.

ა. თუთაევი

24—24

ოქრო

ბრონზი

თამბაქოს ფაბრიკა

ნ. ი. ბოგზარჯიანცისა

ტფილისში.

მაქვს ბ-ნი მოუკარედოთათვის სუფთა თამბაქო და პაპიროსი ჩემის ფაბრიკისა, რომელშაც დიდ-ძალის ოსმალეთისა და ადგილობრივ მოსულს სუფთა თამბაქოს თავდარიგა დაჩერდი. შემონაკეთს მუშტრის გემოვნებაზედ და სწრაფად კეთდება. ჩემს მაღაზიაში ბეერი იპოვება სუფთა თამბაქოს მოწეობლობის და მასალა თამბაქოს ხმარებისა. ეცხო-ქეეფნელთა შემონაკეთს დაუეოვნებლად გასაგზავნებო. ფაბრიკის უმთავრესი მაღაზია ამეოფეება სასსლის ქუჩაზედ, ტფილისის სათავადაზნაურო საადგილ მამეფო ბანკის, ანწრეფნისეულის სახლში.

(25—18)

ვერძი ექიმი

პრეობრაჟენსკი

ანწრეს ულიტრონიოს: ფაბადასებურ და გადაუსებურ ხელისა და ფეხის სიდამლელეს, ნეკრესის ხნეულებას, ნეკრესის ქარსა და კონტრაქტურას (კაზაკის ნასკეს); ანწრეს ბერეოვ სიდამლისაგან ურეად, ბრმად და ეუნჯად ნაკანდელთა.

ამას გარდა სწამლობს ფეფდათა ხნეულებასა და სიფილისს, აკადემიოფეს მიიღებს ყოველ დღე: ფილით ცხრა საათიდგან 12 საათამდე და საღამოთი 7—8-მდე.

ადრესი: მიხეილისა და ედისაბედის ქუჩების შესახვევში, მიხეილის ქუჩით № 9 და ედისაბედის ქუჩით № 2, სახლი პოპოვისა, ვორონცოვის ნომრების პირდაპირ, საინტენდანტოს უფუების მახლობლად.

(10—7)

მ. მურტაგი დაბრუნდა კონდორიდგან და კვლავ აძლევს გაკვეთილებს ინგლისურის ენისას, ასწავლის ამ ენაზედ კარგად ლაპარაკს და იმ გვარად გამოთქმას, როგორც მიღებულია ოქსფორდსა და კემბრიჯში. ცოტახანს შეეძლება რამდენისამე საათით დღეში გუეერნიორის თანამდებობის აღსრულებაც.

მსურველმა მიჰმართოს: ან დ. ეორდანოვს, გუდოვიჩის ქუჩაზედ, ავინოვის სადგომში და ან: ზუბალოვის სახლების პირდაპირ ეზოში (სადაც ბროდსკის მაღაზიაა), ერევნის მოედანზედ. სწავლა შეიძლება თვით მასწავლებლის სახლშიაც და აგრეთვე მოსწავლეებთანაც.

(3—2)

Дозв. цен. Тифлисъ, 24-го Октября 1890 г. Типо-Литографія К. І. Месхіева и С. А. Полетаева уголъ Баронской и Лорисъ-Мелик, д. бр. Месхіевыхъ редакторъ-издатель ІОСИФ ЗАЗЕЛАШВИЛИ

ბეთუმიდამ ბორჯომამდე

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით ნაშუადღევის 4 საათზედ მოკლე გზით და ნოვოროსისკსა და კერჩში შეეკვლის.

შაბათობით სოხუმის 8 საათზე ბორის გზით (ეველა ხაკ-სადგურებში შეეკვლის).

კეერაობით სოხუმოთი, სოხუმეარ-გორეთ, სტანოვოამდე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესეიდამ: სამშაბათობით შუა-ღამისის ბორის გზით.

პარასკეეობით დიდით ოდესიდამ ოკოკლეს გზით (კერჩსა და ნოვოროსიასკში შესვლით).

შაბათობით დიდით სტანოვოიდამ.

ფოთიდამ ბათუმში მოდის: სამშაბათობით—იმის შემდეგ, რაცა სოხუმიდამ მოდის ეკეში ბორის გზით. ხუთშაბათობით—დიღის 9 საათზე და მიასწრაბს მოკლეს გზით მოსიარეულ კაკასიაზს და ყარიმის ეკეს.

შაბათობით დიღის 9 საათზე და მიასწრაბს ბორის გზით მოსიარეულ კაკასია-ყარიმისა და რეკენდა-ასტოლიასკენ ეასვლელს ეკეშეს.

ბათუმიდამ ფოთს მიდის პარასკეეობითა და კეერაობით. რაკი ეკეში მოკა ფოთიდამ, ბათუმის საკენტო ბანკენტეტს ხოლმე, რომელს ეკე ეკეს.

ამას გარდა ყოველ-კეერა ფოთში მოდიან ოდესიდა და ყარიმ-კაკასიის ხაკ-სადგურიდან ბანკენტეტის ეკეზე ეკეშეს.

ბანცხადებანი

მხოლოდ ამ ფაბრიკის მარეთ არის სამდეილი

Huste-Nicht

„ნუ ახლოვდებ“

ოთელ-ბალბანიანი ბალიშ ემსტრაკტი და კამფეტები

ლ. ბ. პიტ'ფის და ამხ.

ბრესლავლში.

ქიმიურის ანალიზით და სმკურნალო გამოკვლევით დამტკიცებულია, რომ ეოველს შემთხვევაში ამ წამალში პრეეელი არ არის არც ერთი მავნებელი ნივთიერება აკაციის ფან-მრავლობისთვის, და კიდეც მიტომ მისი რეცეპტი შემოტანა და გასყიდვა ნება დართულია.

ფასი: ბოლი ჭილის 1 მან. 25 კაპ. და 2 მ. 40 კაპ. კანფეტები 30 და 50 კაპ.

გაგზავნა და შეწვევა ცალეე უნდა იანგარიშებოდეს.

უმთავრესი საწყობი რუსეთისათვის არის

ვ. აფანასიევ

ს.-პეტერბურგი, კოლოკოლნის ქუჩაზედ, 18/19.

ისყიდების რუსეთის ეველა აფთიაქსა და საავეთიაქო მაღაზიაში.

(16—1)

ეს ვასყიდება დაბეჭდილია ძველსავე ნომერში 191 ფ.-ში.

ტფილისის ფერიცეალების ანუ დარიის მონასტრის წიგნმეღვარმა არქიმანდრიტმა კესარიოსმა გამბართა სამრეველო სკოლა ლარიბ ყმაწვილთათვის სასწავლებლად იმაეე მონასტრის ეზოში და ეესაკა ჰსურთ, მიიყვანონ ყმაწვილი ამ სასწავლებელში, მიამართონ თხოვნით არქიმანდრიტს კესარიოზს (ამაე მონასტერში). მასწავლებელიც უკეე დანიშნული.

(3—3)

გამოვიდა და ისყიდება

მხოლოდ „წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში“

პატარა ქარი

ისტორიული ხუთ მოქმედებიანი დრამა ლეკვსდ

აკაკისა

ფასი 50 კაპ.